

Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy:n osakassopimuksen muuttaminen

VD/5968/00.04.01/2017
KN/SB/NJ

Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy (Junakalustoyhtiö) on pääkaupunkiseudun kuntien (Helsinki, Vantaa, Espoo ja Kauniainen) sekä VR-Yhtymä Oy:n (VR) omistama yhtiö, jonka tehtävänä on hankkia ja omistaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) liikenteessä tarvittava uusi junakalusto ja järjestää sen kunnossapito. Yhtiö vastaa myös rahoituksen järjestämisestä junakalustohankinnoille. Vantaan kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 17 % (VR 35 %, Helsinki 34 %, Espoo 12 %, Kauniainen 2 %).

Junakalustoyhtiön toimintakonseptiin kuuluu, että se vuokraa hankkimansa kaluston HSL:lle pitkäaikaisella vuokrasopimuksella, joka on voimassa leasingsopimusten keston ajan, eli 25 vuotta kaluston käyttöönotosta. HSL puolestaan antaa Junakalustoyhtiöltä vuokraamansa junat pääkaupunkiseudun lähijunaliikennettä hoitavan operaattorin käyttöön. Liikenneoperaattori on tällä hetkellä VR. HSL:n tarkoituksena on, että 1.4.2016 käynnistyneellä suorahankintajaksolla valmistaudutaan kilpailuttamiseen ja toteutetaan koko kilpailuttamisprosessi siten, että kilpailutettu liikenne alkaa kesällä 2021.

VR:n omistamien osakkeiden ostaminen

Jo Junakalustoyhtiön perustamista edeltäneissä selvityksissä otettiin huomioon myöhempi kilpailutilanne ja varauduttiin siihen, että yhtäältä VR ja toisaalta kaupungit voivat edellyttää, että VR luopuu Junakalustoyhtiön osakkeista. Junakalustoyhtiön osakassopimukseen on otettu osakkeiden myyntiä ja lunastusta koskevat ehdot pääkaupunkiseudun lähijunaliikenteen kilpailuttamisen varalle. Osakassopimuksessa annetaan lisäksi kunnille lunastusoikeus sellaisen tilanteen varalle, että VR ei enää ole pääkaupunkiseudun lähiliikenteen operoija.

Pääkaupunkiseudun kunnat ja VR neuvottelivat alkuvuodesta 2016 esisopimuksesta, jonka mukaisesti kunnat ostavat VR:n omistamat Junakalustoyhtiön osakkeet vuonna 2017, kun kaikki Sm5-junat on toimitettu ja ne ovat liikenteessä, kuitenkin viimeistään 29.9.2017.

Kaupunginhallitus päätti 7.3.2016 (§ 16) hyväksyä, että kaupunki ostaa VR:n omistamat Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy:n osakkeet yhdessä Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kaupunkien kanssa. Vantaan osuus ostettavista Junakalustoyhtiön osakkeista on 21/200 osaketta, ja yhtiön nettovarallisuuteen perustuva kauppahintaosuus arviolta 21 000 euroa. Samalla kaupunginhallitus hyväksyi osakekauppaa koskevan sitovan esisopimuksen ja kauppakirjan, joka tehdään sen jälkeen, kun kaikki Sm5-junat ovat tulleet toimitetuksi ja ne ovat liikenteessä, kuitenkin viimeistään 29.9.2017. VR:n omistamien osakkeiden ostamista koskeva sitova esisopimus allekirjoitettiin 5.4.2016. Varsinainen kauppakirja on tarkoitus allekirjoittaa 15.8.2017. Kaupan toteuttamisen jälkeen Vantaan omistusosuus Junakalustoyhtiöstä on 27,5 %.

Osakkeiden kauppahintana pidetään VR:n omistusosuuden mukaista osuutta Junakalustoyhtiön nettovarallisuudesta. Osakekaupan yhteydessä Junakalustoyhtiö suorittaa lisäksi VR:lle sen osuuden osakkeenomistajien jäljellä olevasta pääomailainasta kaupantekopäivänä. Pääomailainan kokonaismäärä on Junakalustoyhtiön vuoden 2016 tilinpäätöksessä 6,3 milj. euroa ja VR:n osuus siitä on 2,2 milj. euroa.

Osakassopimuksen muuttaminen

Junakalustoyhtiön osakkeenomistajat tekivät 25.11.2003 yhtiön perustamisen yhteydessä osakassopimuksen koskien Junakalustoyhtiön hallintoa, rahoitusta ja osakkeiden määrää. Junakalustoyhtiön muiden osakkaiden ostaessa VR:n osakkeet on osakassopimusta tarpeen muuttaa siten, ettei VR enää ole sopimuksen osapuoli. Osakkaina olevien kaupunkien edustajien kanssa on tätä tarkoitusta varten neuvoteltu loppukevään 2017 aikana osakassopimuksen muutoksista. Neuvottelujen tuloksena syntynyt luonnos uudeksi osakassopimukseksi on esitystekstin liitteenä.

Keskeisimmät muutokset uudessa osakassopimuksessa ovat VR:n osapuoliaseman poistumisen ohella

- sopimuksen tarkoituksen ja yhtiön toiminnan kuvauksen tiivistäminen;
- yhtiön perustamiseen ja aiempiin rahoituskierroksiin liittyvien kirjausten poistaminen;
- yhtiökokouksissa käsiteltäviä asioita koskevien mainintojen poistaminen;
- hallituksen kokoonpanon pienentäminen kuudesta jäsenestä neljään;
- hallituksen päätöksentekoa koskevien yksimielisyysvaatimusten lisääminen;

- osingonjakoa koskevien määräysten poistaminen;
- viranomaisilmoituksia koskevien määräysten poistaminen;
- osakkeiden myyntiä ja lunastusta koskevien ehtojen poistaminen;
- kilpailukieltä koskevien ehtojen poistaminen;
- sopimuksen erillistä arviointia koskevan kirjauksen poistaminen sekä
- sopimusrikkomuksia koskevan ehdon tarkentaminen vastaamaan sopimuksen tarkistettua sisältöä.

Kaupunginhallitus 19.6.2017 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä Vantaan kaupungin osalta liitteen mukainen Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy:n uusi osakassopimus,
- b) oikeuttaa konsernihallinto tekemään siihen tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä korjauksia, sekä
- c) todeta, että päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kaupungit tekevät omalta osaltaan vastaavat päätökset uuden osakassopimuksen hyväksymisestä.

Käsittely:

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Voimassa oleva osakassopimus (salassa pidettävä, JulkL 24 § 1 mom. kohta 20)
- Luonnos uudeksi osakassopimukseksi (salassa pidettävä, JulkL 24 § 1 mom. kohta 20)
- Lunastusta koskeva esisopimus

Täytäntöönpano: Konsernipalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen, puh. 09 8392 2033, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi